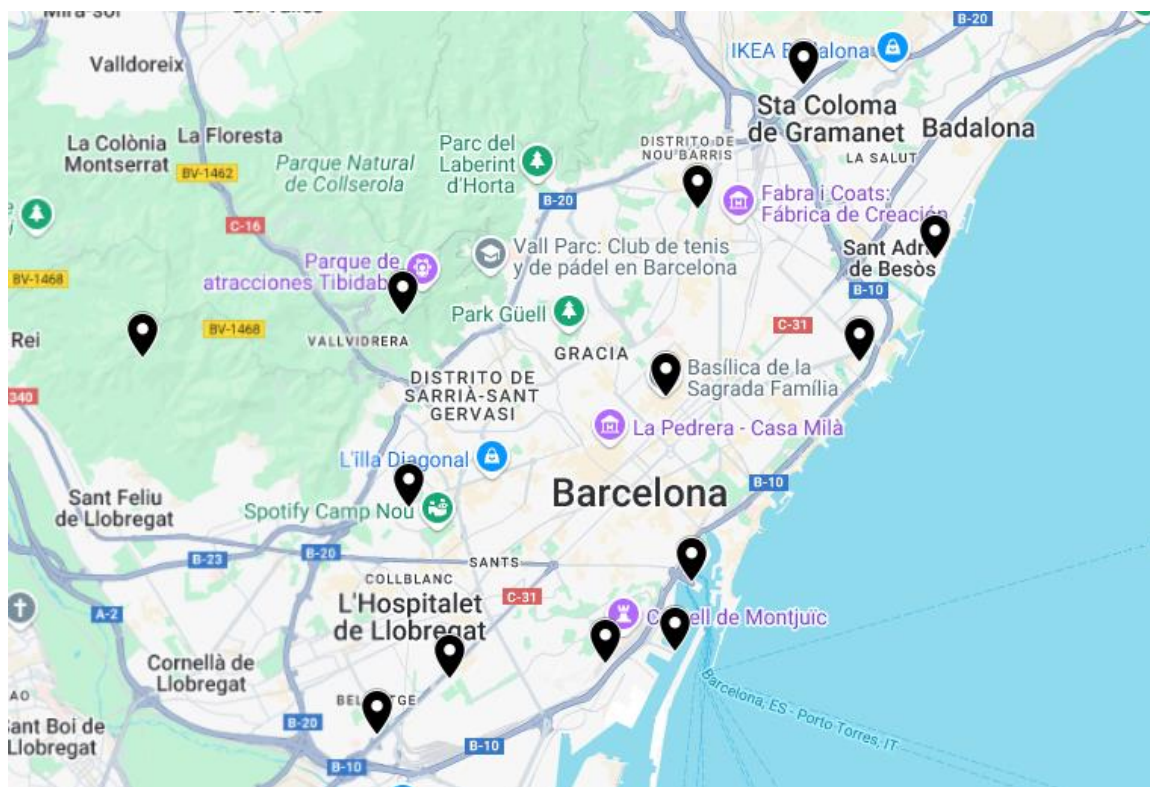

Protocol tècnic de gestió pel seguiment i maneig de falcons pelegrins (*Falco peregrinus*) a l'àrea metropolitana de Barcelona

1.- Context

A Barcelona es va iniciar el 1999 un projecte de reintroducció del falcó pelegrí mitjançant la tècnica de Hacking. Fruit d'aquest esforç, es va establir una primera parella reproductora a la Tèrmica del Besòs el 2003 i, en anys posteriors, en altres emplaçaments. Actualment i gràcies a un seguiment continu, que ha inclòs la instal·lació de caixes niu, hi ha 8 parelles a Barcelona, 2 a l'Hospitalet de Llobregat, una a Sant Adrià de Besòs, una a Santa Coloma de Gramenet i una altra a Sant Feliu de Llobregat, molt propera amb el límit de Barcelona, a l'antiga pedrera del puig d'Olorda. Tots els polls d'aquests nius estan monitoritzats i són anellats anualment.

Situació dels nius coneguts de Barcelona i rodalies

2.- Anellament i marcatge dels polls

Les adreces dels nius i el color de les anelles amb codi alfanumèric amb què es marquen o marcaran els polls són els següents:

Adreça del niu	Municipi	Color anella
Torre Jaume I Aeri del Port Av Miramar S/N	Barcelona	Verd
Ergransa, Moll de Contradic S/N	Barcelona	Verd
Penya-segat de Montjuïc, Ronda Litoral S/N	Barcelona	Verd
Sagrada Família, Carrer de Mallorca 401	Barcelona	Blau
Departament de Drets Socials, Pg Taulat 266	Barcelona	Groc
Torre Collserola, Ctra de Vallvidrera al Tibidabo S/N	Barcelona	Groc
Cúbic, Av Pallaresa 101	S. Coloma de G.	Groc
Hotel Ibis Meridiana, Pg Andreu Nin, 9	Barcelona	Negre
Enginyers Industrials, Av Diagonal 647	Barcelona	Negre
Tèrmica del Besòs, Carrer Eduard Maristany 106	Sant Adrià de B.	Negre
Realia, pl d'Europa 43	Hospitalet de Ll.	Vermell
Hotel Hyatt Barcelona Tower, Gran Via 144	Hospitalet de Ll.	Vermell
Collserola, ctra Sanson S/N	S. Feliu de Ll.	Vermell

Anelles utilitzades per marcar els falcons (anella oficial i anella de color amb codi alfanumèric)

Un cop finalitzat amb èxit el projecte de reintroducció local a Barcelona, i per donar continuïtat a l'anellament dels polls nascuts anualment; és necessari que els responsables del Projecte de Seguiment del Falcó de Barcelona, en endavant PSF, disposin de l'autorització corresponent emesa pel Servei de Fauna i Flora de forma exclusiva i nominal.

Amb una antelació mínima de 7 dies abans d'iniciar la campanya d'anellament i marcatge dels polls, els responsables del PSF avisaran al Cos d'Agents Rurals del Barcelonès, en endavant CAR, del calendari de treball per, si escau i segons disponibilitat, col·laborar en la gestió i maneig dels exemplars. Alhora, per coneixement i a títol informatiu, els responsables del PSF enviaran aquest calendari de treball al Servei de Fauna i Flora i a l'Ajuntament de Barcelona.

Anualment, un cop realitzat l'anellament i abans del 31 de desembre, el PSF informará dels corresponents codis alfanumèrics de les anelles posades als polls nascuts i marcats, a l'Ajuntament de Barcelona, al CAR i al Servei de Fauna i Flora.

3.- Maneig d'ous i polls

Com succeeix amb altres espècies, la reproducció i la criança són moments delicats i vulnerables dels falcons.

En els supòsits de fracassos d'incubació d'ous i de criança de polls, els responsables del PSF i fetes les consultes prèvies per part d'ells, sol·licitarà al Servei de Fauna i Flora la seva retirada in situ per fer la posterior incubació i maneig dels polls ex situ, en nuclis zoològics autoritzats i amb equipaments i instal·lacions adequades, així com amb experiència i coneixements en la cria en captivitat de falconiformes. El Servei de Fauna i Flora podrà autoritzar excepcionalment al pertinent nucli zoològic que compleixi els requisits i aquest nucli zoològic haurà de notificar, tant a l'autoritat administrativa CITES com al Servei de Fauna i Flora, la incubació dels ous i els resultats de la reproducció ex situ i del naixement i criança de polls.

En cas d'emetre una autorització excepcional, el Servei de Fauna i Flora ho comunicarà a l'Ajuntament de Barcelona i al CAR, pel seu coneixement i efectes oportuns.

Així mateix, amb una antelació mínima de 48 hores, els responsables del PSF comunicaran al CAR i al Servei de Fauna i Flora, el trasllat i retorn dels polls nascuts i/o mantinguts ex situ als corresponents nius, així com de qualsevol trasllat de polls entre diferents nius.

4.- Pautes d'actuació en el maneig de polls envolats caiguts del niu

En indrets urbans, el primer vol pot portar el poll volander a un indret accessible per a la gent al voltant del niu, on és fàcil veure'l i on, si la caiguda és al carrer, es preceptiu capturar-los per evitar atropellaments o qualsevol altre incidència. Com que aquest falcó jove envolat sembla desvalgut, els ciutadans o ciutadanes el porten a una clínica veterinària o directament el lliuren al CAR amb destí final al Centre de Fauna Salvatge de Torreferrussa, en endavant CFS TF. S'interromp, així, el procés d'aprenentatge natural del polls envolats tant important per augmentar les seves possibilitats de supervivència i, a la vegada, per reconèixer l'entorn urbà com a propi. En aquest sentit, a continuació es

defineixen les pautes d'actuació i les responsabilitats en cas de caiguda dels polls volanders:

4.1.- Objectiu: afavorir la reintegració ràpida al niu dels polls de falcó que cauen durant el període d'aprenentatge de vol, sempre que el seu estat físic sigui compatible amb la cura parental *in situ*.

4.2.- Abast temporal: període de vol dels polls volanders de falcó pelegrí. El major nombre de casos de caigudes de niu es produeix durant les tres primeres setmanes de maig, tot depenent de quan han nascut els polls i tenint en compte que els falcons volen quan tenen al voltant de 45 dies.

4.3.- Compromisos:

Cos d'Agents Rurals del Barcelonès (CAR):

- Mitjançant els operadors de Control Central i Cap de Sala, atendre les incidències rebudes de la ciutadania i relacionades amb polls envolats de falcó peregrí.
- Quan sigui possible i com a resultat de la comunicació oral amb el ciutadà/na, determinar la condició física del poll envolat i els condicionants d'entorn del cas.
- A instància del Cap de Sala, valorar *in situ* la situació del poll envolat en relació amb els nius anteriorment mencionats i activar la recollida i posterior reubicació del poll envolat.
- Contactar amb els responsables del PSF per demanar suport i comprovar la condició física i possible reubicació dels polls envolats i, si escau, anellar els polls envolats.
- En cas de necessitat, reubicar els polls envolats al niu que correspongui.
- En darrera instància, portar els polls envolats i ferits al CFS TF.

Responsables del Projecte de Seguiment del Falcó a Barcelona (PSF):

- A requeriment del CAR, comprovar la condició física i donar suport a la reubicació dels polls envolats.
- Facilitar els contactes dels interlocutors dels edificis per facilitar la logística d'accés al niu al CAR
- Anellar els polls envolats quan s'escaigui, perquè no estan anellats

Responsable del CFS de TORREFERRUSSA:

- Els exemplars recuperats per retornar a la natura, s'alliberaran amb les mateixes marques (anelles) amb les quals van ingressar. És a dir, l'anella oficial i l'anella de color, d'acord amb l'autorització corresponent emesa pel Servei de Fauna i Flora.
- En el cas que s'hagi tret alguna de les anelles durant l'ingrés, s'haurà de tornar a col·locar la corresponent anella o avisar als responsables del PSF perquè sigui reposada amb una altra anella.
- S'informarà als responsables del PSF del lloc i la data on s'alliberen els falcons procedents de l'àrea metropolitana de Barcelona, recuperats al CFS.

4.4.- Desenvolupament:

Quan un particular troba un falcó i truca a qualsevol telèfon d'urgències de l'administració (112), se sol derivar al telèfon del Control Central del CAR, en servei 24 hores, des d'on se li comunica que, si el té capturat, el porti a la clínica veterinària més propera o bé que el CAR li passarà a buscar. També pot passar que siguin els propis Agents Rurals que facin el rescat a resultes de la trucada d'un ciutadà o de la petició de col·laboració de les policies locals. Sigui com sigui, un cop els Agents Rurals tinguin l'ocell en el seu poder el procediment a seguir en cas de tractar-se d'un poll envolat (marronós amb barrat vertical al pit, amb restes de plomissol) és el següent:

Falcó jove caigut i tornat al niu de la Sagrada Família

4.4.1.- Passos en el maneig d'un jove envolat anellat

Pas 1. El CAR determina la condició física del poll envolat i els condicionants d'entorn del cas. A tal efecte:

Valoració física inicial (in situ)

- Mobilitat: Camina, salta i mou les ales simètricament Sí/No
- Plomatge: Té el plomatge gairebé complet per al vol Sí/No
- Consciència: Reacciona a estímuls visuals o sonors Sí/No
- Lesions visibles: Hi ha sang, fractures, inflor o ferides obertes Sí/No
- Respiració: És rítmica i sense sons anormals Sí/No
- Conducta: Estat de sopor o letargia Sí/No
- Temperatura corporal: No presenta fred extrem ni calor excessiva Sí/No
- Pes: Si es pot valorar, hauria de ser coherent amb la seva edat Sí/No

Valoració contextual

- Presència dels pares: Se'ls observa en l'entorn Sí/No
- Condicions meteorològiques bones (sense pluja o vent) Sí/No

Si el resultat d'aquesta bateria de valoracions és positiu, s'ha de procedir a retornar el jove envolat al niu o al lloc més proper possible al niu. A modus de resum:

Criteris per al retorn del poll al niu:

- Poll reactiu, amb vigor, sense lesions aparents, plomatge adequat
- Entorn segur i presència d'adults que poden reprendre la cura
- No hi ha signes de rebuig parental
- En casos dubtosos s'ha de contactar amb PSF

Criteris per derivar el poll al CFS TF:

- Fractures o traumes evidents, hemorràgies, incapacitat de moure's
- Letargia extrema o dificultats respiratòries
- Deshidratació severa o signes de patiment prolongat
- Rebuig parental manifest després del retorn (en aquest cas s'ha de recapturar)
- Si hi ha reincidència en la caiguda d'un mateix individu
- Si s'ha portat al CFS TF i, un cop feta la valoració, l'animal és alliberable és procedirà a retornar-lo al niu

Pas 2. El CAR valora la situació del poll envolat en relació amb els nius anteriorment mencionats.

Supòsit 1. Si el poll envolat es troba en un radi de 500m d'algun dels nius de les adreces abans mencionades, s'ha de procedir a retornar-lo al niu o al lloc més proper possible al niu (p.e. a un terrat situat al costat de la caixa niu, els pares el localitzaran i alimentaran). Per tal de realitzar aquesta tasca el CAR sol·licitarà als responsables del PSF l'assessorament i el contacte dels encarregats de cada edifici. En cas necessari, la recollida i la reubicació, a requeriment del CAR, la executaran els responsables del PSF. Un cop retornat al niu, el CAR dedicarà uns 30 minuts a comprovar que no hi hagi rebuig o que el poll envolat no torni a caure. Es farà un registre fotogràfic i un informe per a cada cas.

Nota: En cas que l'exemplar no estigui anellat (p.e. perquè en el moment d'efectuar l'anellament no es va poder fer perquè era petit o no es va poder manipular), el CAR sol·licitarà l'assistència dels responsables del PSF per al seu anellament i marcatge i es procedirà segons marca aquest protocol pels joves envolats anellats.

Supòsit 2. Si és un falcó jove envolat i ha estat trobat fora de l'àrea compresa en aquests 500 m respecte les adreces dels nius abans mencionades, s'ha de portar al CFS TF perquè sigui revisat i es valori el seu estat per a una reintroducció ràpida.

Nota implícita de recordatori: Si no és un falcó jove envolat, encara que no presenti cap evidència de malaltia o lesió, s'ha de portar al CFS TF.

Referència de l'àrea de màxima probabilitat on es pot trobar un jove recent envolat caigut del niu de la Sagrada Família

5.- Contactes:

Responsables del PSF:

Sergi Garcia: 608263070
Eduard Durany: 600928222

Agents Rurals:

Cap de Sala Control Central: 935 61 70 03
Agents Rurals Barcelonès: barcelones.agentsrurals@gencat.cat

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori, Habitatge
i Transició Ecològica
**Direcció General de Polítiques Ambientals
i Medi Natural**

Barcelona

Parcs i Jardins

Direcció de Serveis de Planificació Estratègica
Departament de Biodiversitat
Gerència d'Àrea de Serveis Urbans i Manteniment de l'Espai Públic

Servei de Fauna i Flora:

DTER Servei de Fauna i Flora faunaiflora.territori@gencat.cat

Ricard Casanovas: 627 48 20 05

Ajuntament de Barcelona:

Departament de Biodiversitat
Institut Municipal de Parcs i Jardins de Barcelona
Octavi Borrueu Trenchs
oborrueu@bcn.cat
686462291

6.- Aprovació i vigència

El present protocol té una vigència indefinida i entrarà en vigor des de la data de la seva signatura.

Ricard Casanovas Urgell
Cap del Servei de Fauna i Flora
Subdirecció General Biodiversitat
i Medi Natural

Coloma Rull Sabaté
Cap del Departament de Biodiversitat
Direcció de Serveis de Planificació Estratègica
Institut Municipal de Parcs i Jardins de
Barcelona

Signat electrònicament

Signat electrònicament